

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 6Tdo/58/2018
Identifikačné číslo spisu: 2115012387
Dátum vydania rozhodnutia: 20.03.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Štefan Michálik
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:2115012387.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Štefana Michálika a sudcov JUDr. Gabriely Šimonovej a JUDr. Viliama Dohňanského na neverejnom zasadnutí konanom dňa 20. marca 2019 v Bratislave v trestnej veci obvineného A. G., pre prečin zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1, ods. 3 písm. b/, písm. c/ Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. b/ Tr. zák., o dovolaní obvineného proti uzneseniu Krajského súdu v Trnave zo dňa 15. marca 2018, sp. zn. 5 To 8/2018, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c/ Tr. por. dovolanie obvineného A. G. sa o d m i e t a .

Odôvodnenie

Okresný súd Trnava (ďalej len okresný alebo prvostupňový súd) rozsudkom z 02. augusta 2017, sp. zn. 7 T 179/2015, bol obvinený A. G. uznaný vinným z prečinu zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1, ods. 3 písm. b/, písm. c/ Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. b/ Tr. zák., na tom skutkovom základe, že

hoci mu zo zákona o rodine vyplýva vyživovacia povinnosť voči svojmu synovi G. O., rod. G., nar. XX.X.XXXX, bytom H., ul. N. X, ktorej rozsah bol stanovený rozsudkom Okresného súdu v Skalici, č.k. 1 P 41/2010, zo dňa 30.3.2010, právoplatným dňa 8.4.2010, na sumu 70 Eur mesačne vždy do 15 dňa v mesiaci k rukám matky O. O., bytom H., ul. N. X, túto povinnosť si od 26.11.2011 až do 25.2.2015, s výnimkou mesiacov október 2012 až august 2013, kedy sa nachádzal vo výkone trestu odňatia slobody a mesiacov január až marec 2014, kedy výživné bolo uhradené, vôbec neplnil v mieste bydliska ani na inom mieste, pričom počas sledovaného obdobia bol zamestnaný a tiež pracoval ako živnostník, teda mal zabezpečený príjem a v prípade, že podľa jeho vyjadrenia bol príjem nedostatočný, žiadnym preukázateľným spôsobom neprejavoval snahu, aby si zlepšil svoju finančnú situáciu a zabezpečil finančné prostriedky na úhradu výživného, čím mu vznikol dlh na výživnom vo výške 1.750 Eur, hoci bol za prečin zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1, ods. 3 písm. c/ Trestného zákona odsúdený trestným rozkazom Okresného súdu v Skalici, č.k. 6 T 45/2011, zo dňa 12.8.2011, právoplatným dňa 6.12.2011 a trestným rozkazom Okresného súdu Senica, sp. zn. 2 T 72/2011, zo dňa

13.7.2011 právoplatným 12.8.2011 bol odsúdený za prečin zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1, ods. 3 písm. c/ Trestného zákona,

teda

najmenej tri mesiace v období dvoch rokov úmyselne neplnil zákonnú povinnosť vyživovať iného a čin spáchal závažnejším spôsobom konania, hoci bol v predchádzajúcich dvadsiatich štyroch mesiacoch za taký čin odsúdený.

Obvinený bol za to odsúdený podľa § 207 ods. 3 Tr. zák. s poukazom na § 42 ods. 1, § 41 ods. 1, § 38 ods. 2, ods. 4, § 37 písm. h/, písm. m/ Tr. zák. na súhrnný trest odňatia slobody v trvaní 36 mesiacov. Podľa § 48 ods. 2 písm. b/ Tr. zák. obvinený bol pre výkon trestu odňatia slobody zaradený do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia.

Podľa § 42 ods. 2 Tr. zák. zároveň bol zrušený výrok o treste uvedený v rozsudku Okresného súdu Poprad, sp. zn. 5 T 79/2015, zo dňa 07.03.2016 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 1 To 12/2016, zo dňa 08.06.2016, ako aj všetky ďalšie rozhodnutia na tieto výroky obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili svoj podklad.

Odvolyvanie obvineného A. G., v ktorom namietal najmä výšku výživného s tým, že exekútor mu strhával peniaze na výživné, výpoveď matky maloletého dieťaťa pod údajným vplyvom antidepresív, nemal možnosť uzavrieť zmier a skôr uložený trest, vo vzťahu ku ktorému mu bol ukladaný súhrnný trest, považuje za dostatočný a sľúbil, že už bude viesť riadny život. Žiada o konfrontáciu medzi matkou maloletého dieťaťa a jeho matkou, ktorú žiada vypočuť ako svedkyňu, Krajský súd v Trnave (ďalej len krajský alebo odvolací súd) uznesením z 15. marca 2018, sp. zn. 5 To 8/2018, zamietol.

Uznesenie krajského súdu napadol dovolaním obvinený A. G. prostredníctvom obhajcu (ustanovený opatrením súdu z 25.04.2018, ďalej len obvinený) 04. júna 2018 a 23.01.2019, v ktorých uplatnil dovolacie dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. b/, písm. c/, písm. d/, písm. i/ Tr. por. V nich poukázal na to, že riadnym spôsobom ospravedlnil svoju neúčast' na verejnom zasadnutí dňa 15.03.2018 o 09.40 hod., pričom žiadnym spôsobom nesúhlasil s tým, aby sa verejné zasadnutie mohlo konať v jeho neprítomnosti. Súdu zaslal potvrdenie o dočasnej práceneschopnosti z 12.03.2018, čo toho istého dňa súdu oznámil aj telefonicky a že teda nie je možné, aby sa zúčastnil pojednávania. O tejto skutočnosti svedčí úradný záznam vyhotovený Informačným centrom Krajského súdu v Trnave zo 14.03.2018 a kópia o dočasnej práceneschopnosti z 12.03.2018. V dovtedajšom priebehu konania žiadnym spôsobom sa nevyhýbal účasti na úkonoch vykonávaných orgánmi činnými v trestnom konaní a súdu prvého stupňa. Krajský súd v Trnave napriek tomu verejné zasadnutie 15.03.2018, na ktorom bolo prejednané jeho odvolanie, vykonal v jeho neprítomnosti. Došlo tým k porušeniu jeho práva prerokovať vec za jeho prítomnosti, hoci nebola splnená žiadna podmienka na vedenie verejného zasadnutia v neprítomnosti obvineného.

V ďalšom uviedol, že bol odňatý svojmu zákonnému sudcovi na prvostupňovom súde, keď došlo k preradeniu veci z pôsobnosti samosudcu do pôsobnosti senátu. Súd následne rozhodoval v nezákonnom zložení a boli porušené jeho práva na obhajobu tým, že doposiaľ (správne dovtedy) vykonané dôkazy neboli pred senátom opätovne vykonané, pričom obvinený žiadnym spôsobom nesúhlasil s tým, že tieto úkony nie je potrebné znova vykonať.

Súd nesprávne vyhodnotil aj vykonané dôkazy, keď pripustil ako dôkaz výpoveď svedkyne - matky maloletého dieťaťa pod vplyvom silných liekov, keď jej zmýšľanie mohlo byť nimi ovplyvnené. Žiadnym spôsobom sa súd nezaoberal platbami, ktoré platil na účet exekútora. Súd na základe toho dospel k záveru, že si žiadnym spôsobom neplnil svoju povinnosť platiť výživné. Do dnešného dňa mu nebolo riadne doručené uznesenie Krajského súdu v Trnave, sp. zn. 5 To 8/2018, z 15.03.2018.

Na základe uvedeného súd nesprávne posúdil právny stav v jeho neprospech. Navrhol, aby Najvyšší súd

Slovenskej republiky rozhodol, že uznesením krajského súdu a v konaní ktoré mu predchádzalo, bol porušený zákon, zrušil uznesenie odvolacieho súdu a prikázal tomuto súdu, aby vec v potrebnom rozsahu znova prerokoval a rozhodol.

Prokurátor Okresnej prokuratúry Trnava (ďalej len prokurátor) vo vyjadrení z 08.10.2018 k dovolaniu obvineného uviedol, že dovolaniu obvineného nie je možné vyhovieť s poukazom na ustanovenia § 120 ods. 2, § 277 ods. 5, § 293 ods. 3, ods. 5, § 294 ods. 2, § 349 ods. 1, § 368 ods. 1, § 371 ods. 1 písm. b/, písm. c/, písm. d/, písm. i/ Tr. por. Na konanie verejného zasadnutia na krajskom súde 15.03.2018 v neprítomnosti obvineného boli splnené všetky zákonné predpoklady. V kópii potvrdenia o práceneschopnosti v zmysle § 120 ods. 2 Tr. por. nebolo vyjadrenie ošetrojúceho lekára, s čím sa odvolací súd riadne zaoberal, rovnako ako aj s telefonickým oznámením obvineného.

Pokiaľ ide o odňatie zákonnému sudcovi, dal do pozornosti to, že po zistení, že v prípade uznania viny do úvahy prichádza uloženie súhrnného trestu, súd správne podľa § 241 ods. 1 písm. k/ Tr. por. per analógiám s poukazom na § 349 ods. 1, ods. 2 Tr. por. postúpil vec na konanie a rozhodnutie senátu. Senát následne vykonal hlavné pojednávanie od začiatku v dňoch 01.06., 10.07. a 02.08.2017.

K namietaniu pripustenia dôkazov - čítanie výpovede svedkyne vykonanej pod vplyvom silných liekov, resp. že sa súd nemal zaoberať platbami exekútorovi, je potrebné uviesť, že tu sa v žiadnom prípade nejedná o hmotnoprávne otázky, ktoré môžu byť predmetom posudzovania podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., ale sa jedná o namietanie správnosti a úplnosti zisteného skutku, čo nie je v dovolacom konaní prípustné.

Navrhol, aby dovolací súd dovolanie na neverejnom zasadnutí, bez preskúmania veci odmietol, pretože je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Tr. por.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (ďalej len najvyšší súd alebo dovolací súd, § 377 Tr. por.) pred vydaním rozhodnutia o dovolaní skúmal procesné podmienky pre podanie dovolania a zistil, že dovolanie bolo podané proti prípustnému rozhodnutiu (§ 368 ods. 1, ods. 2 Tr. por.), bolo podané oprávnenou osobou (§ 369 ods. 2 písm. b/ Tr. por.), za splnenia podmienok uvedených v § 373 Tr. por., v zákonnej lehote a na príslušnom súde (§ 370 ods. 1, ods. 3 Tr. por.), a že spĺňa obligatórne obsahové náležitosti dovolania (§ 374 ods. 1 a ods. 2 Tr. por.). Okrem toho zistil, že bola splnená aj podmienka dovolania podľa § 372 ods. 1 Tr. por., veta prvá, keďže obvinený pred podaním dovolania využil svoje právo podať riadny opravný prostriedok a o tomto bolo rozhodnuté.

Dovolací súd zároveň dospel k záveru, že podané dovolanie nie je dôvodné, nakoľko nenapĺňa žiadny z uplatnených dovolacích dôvodov.

V zmysle § 371 ods. 1 Tr. por. dovolanie možno podať, ak
b/ súd rozhodol v nezákonnom zložení,
c/ zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu,
d/ hlavné pojednávanie alebo verejné zasadnutie bolo vykonané v neprítomnosti obvineného, hoci na to neboli splnené zákonné podmienky,
i/ rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

Podľa § 349 ods. 1 Tr. por. samosudca vykonáva konanie o prečinoch a zločinoch, na ktoré zákon ustanovuje trest odňatia slobody, ktorého horná hranica neprevyšuje osem rokov. Podľa odseku 2/ ustanovenie odseku 1 sa nepoužije, ak má byť uložený súhrnný trest alebo spoločný trest a skorší trest bol uložený v konaní pred senátom.

V zmysle § 241 ods. 1 písm. k/ Tr. por. obžalobu podanú na súde pre prečin a zločin s hornou hranicou trestnej sadzby neprevyšujúcou osem rokov preskúma samosudca a podľa jej obsahu a obsahu spisu

postúpi vec senátu.

V danej veci prokurátor Okresnej prokuratúry Trnava 22.12.2015 podal obžalobu, sp. zn. 2 Pv 766/14/2207, z 21.12.2015 na obvineného pre prečin zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1, ods. 3 písm. b/, písm. c/ Tr. por., na tam uvedenom skutkovom základe. Podľa § 207 ods. 3 Tr. zák. sa páchatel potrestá odňatím slobody na jeden až päť rokov. Vec bola elektronicky 22.12.2015 pridelená sudcovi JUDr. Rastislavovi Kreslovi pod sp. zn. 7 T 179/2015, pričom z dôvodu prerozdelenia vecí v zmysle bodu I. Dodatku č. 2 k Rozvrhu práce na rok 2017 bola vec 02.01.2017 elektronicky pridelená sudcovi JUDr. Ladislavovi Révesovi pod rovnakou spisovou značkou. Po vykonaní dokazovania na hlavnom pojednávaní 14.03.2017 samosudca uznesením zo 14.03.2017 podľa § 241 ods. 1 písm. k/, § 349 ods. 1, ods. 2 Tr. por. postúpil trestnú vec vedenú na Okresnom súde Trnava pod sp. zn. 7 T 179/2015, proti obvinenému A. G., na konanie a rozhodnutie senátu, a to z dôvodu zistenia, že v predmetnej veci je dôvodné predpokladať (v prípade uznania viny) uloženie súhrnného trestu (prípadne upustenie od uloženia súhrnného trestu) vo vzťahu k odsudzujúcemu rozsudku Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 1 To 12/2016, z 08.06.2016, ktorý bol uložený obvinenému v konaní pred senátom.

Senát v zložení predseda JUDr. Ladislav Réves a členovia JUDr. Peter Mikuláš a PhDr. Gabriela Brestovanská vykonali dokazovanie od začiatku na hlavnom pojednávaní 01.06., 10.07. a 02.08.2017, kde bol vyhlásený rozsudok.

Z toho je zrejmé, že k odňatiu zákonného sudcu nedošlo, samosudca postúpil túto vec senátu zákonne a zákonný zložený senát vykonal od samého začiatku celé dokazovanie až do vyhlásenia rozsudku s uloženým súhrnným trestom. Uplatnený dovolací dôvod obvineným podľa § 371 ods. 1 písm. b/ Tr. por. nie je naplnený. Obvinený odňatie zákonnému sudcovi, resp. nezákonné zloženie senátu v konaní pred okresným súdom ani odvolacom súdom nenamietal, urobil tak po prvý krát až v dovolaní, čo v zmysle § 371 ods. 4 Tr. por. bráni použitiu dôvody dovolania podľa odseku 1 písm. a/ až písm. g/ § 371 ods. 1 Tr. por.

K porušeniu práva na obhajobu taktiež nedošlo, obvinenie A. G. bolo vznesené 05.12.2014, pričom obvinený pri výsluchu 29.01.2015, po poučení o práve zvoliť si obhajcu a iných jeho právach, uviedol, že obhajcu si nezvolí, nežiada o jeho ustanovenie, bude sa obhajovať sám. Opatrením súdu z 18.06.2015 bola obvinenému ustanovená obhajkyňa (z dôvodu jeho vzatia do väzby 26.02.2015, povinná obhajoba, od doby vzatia do väzby do ustanovenia obhajkyne neboli vykonané žiadne výsluchy svedkov a obvineného), ktorá vykonávala obhajobu obvineného až do vyhlásenia rozsudku. K zrušeniu ustanovenia obhajkyne došlo 12.10.2017 z dôvodu prepustenia obvineného z výkonu trestu odňatia slobody 26.08.2017, ktorý si už obhajcu nezvolil a konanie pred odvolacím súdom bolo vykonané bez obhajcu. Nešlo teda už o povinnú obhajobu. Obvinený porušenie práva na obhajobu v konaní pred okresným súdom a odvolacím súdom taktiež nenamietal, urobil tak až v dovolaní, hoci tomu ustanovenie § 371 ods. 4 Tr. por. bráni, ako je na to poukázané vyššie. Napokon naplnenie dovolacieho dôvodu obvinený bližšie nekonkretizoval, resp. v tej súvislosti poukázal na odňatie zákonnému sudcovi alebo na nezákonné vykonanie verejného zasadnutia v jeho neprítomnosti. Nie je preto naplnený dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por.

Podľa § 292 ods. 1 Tr. por. predseda senátu predvolá na verejné zasadnutie osoby, ktorých osobná účasť na ňom je nevyhnutná. O verejnom zasadnutí upovedomí prokurátora ako aj osobu, ktorá svojím návrhom dala na verejné zasadnutie podnet, a osobu, ktorá môže byť priamo dotknutá rozhodnutím. Predseda senátu o verejnom zasadnutí upovedomí aj obhajcu, splnomocnenca a zákonného zástupcu. Podľa odseku 4/ tohto ustanovenia deň, čas a miesto verejného zasadnutia určí predseda senátu tak, aby osobe, ktorá na verejné zasadnutie dala svojím návrhom podnet, osobe, ktorá môže byť rozhodnutím priamo dotknutá, obhajcovi a prokurátorovi zostala od doručenia predvolania na verejné zasadnutie alebo od upovedomenia lehota aspoň päť pracovných dní na prípravu; Skrátiť lehotu možno len so súhlasom toho, v záujme koho je lehota ustanovená. U ostatných osôb, ktoré sa na verejné zasadnutie predvolávajú, alebo o ňom upovedomujú, treba zachovať spravidla trojdňovú lehotu.

Podľa § 293 ods. 3 Tr. por. verejné zasadnutie sa koná za prítomnosti obvineného. Podľa odseku 5/ verejné zasadnutie sa vykoná v neprítomnosti obvineného aj vtedy, ak mu upovedomenie o verejnom zasadnutí bolo riadne a včas doručené a bol poučený o možnosti konania verejného zasadnutia bez jeho prítomnosti. Podľa odseku 8/ tohto ustanovenia, ak obvinený hodnoverným spôsobom ospravedlní svoju neúčast' na verejnom zasadnutí a súčasne písomne požiada súd, aby sa verejné zasadnutie uskutočnilo za jeho prítomnosti, súd odročí verejné zasadnutie a určí deň, čas a miesto ďalšieho verejného zasadnutia.

V zmysle § 120 ods. 2 Tr. por. v prípade ospravednenej neúčasti obvineného na úkone orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu zo zdravotných dôvodov je obvinený povinný predložiť vyjadrenie ošetrojúceho lekára, že mu jeho zdravotný stav neumožňuje účasť na úkone, na ktorý bol predvolaný, bez ohrozenia života alebo závažného zhoršenia zdravotného stavu alebo z dôvodu nebezpečenstva rozšírenia nebezpečnej nákazlivej ľudskej choroby.

Zo spisu je zrejmé, že obvinený 01. marca 2018 prevzal upovedomenie o tom, že verejné zasadnutie na krajskom súde ohľadne prejednávania a rozhodnutia o jeho odvolaní sa uskutoční 15.03.2018 o 09.40 hod. Dňa 12. marca 2018 v doobedňajších hodinách prijal krajský súd telefonické ospravedlnenie obvineného, že sa z dôvodu choroby ospravedľuje z neúčasti na pojednávaní 15.03.2018 o 9.40 hod. vo veci, sp. zn. 5 To 8/2018, a že pojednávania sa chce zúčastniť, preto žiada o odročenie pojednávania s tým, že hneď v pondelok 12.03.2018 poštou zašle od lekára potvrdenie. Potvrdenie o dočasnej práceneschopnosti z 12. marca 2018 bolo krajskému súdu doručené 15.03.2018 (na pošte podané 12.03.2018), z ktorého vyplýva, že potvrdenie bolo vydané na meno obvineného s tam uvedenou diagnózou, s práceneschopnosťou od 12.03.2018 s povolením vychádzok. V tomto potvrdení však chýba vyjadrenie ošetrojúceho lekára podľa § 120 ods. 2 Tr. por. Prítom však v upovedomení o konaní verejného zasadnutia zo 07.01.2018 obvinený bol, okrem iného bol výslovne poučený aj o tejto povinnosti v zmysle § 120 ods. 2 Tr. por., čo však nerešpektoval.

Vzhľadom na obsah potvrdenia o dočasnej práceneschopnosti aj dovolací súd má za to, že zdravotný stav obvineného nebol takého charakteru, aby mu znemožňoval účasť na úkone, o ktorom bol upovedomený (nie predvolaný, úkon podľa odvolacieho súdu bolo možné vykonať aj bez jeho účasti), resp. že by došlo k ohrozeniu jeho života alebo k závažnému zhoršeniu jeho zdravotného stavu, prípadne, že by došlo k nebezpečenstvu rozšírenia nebezpečnej nákazlivej ľudskej choroby. Povedané inak, obvinený ak mal záujem byť prítomný na verejnom zasadnutí, nič mu v tom nebránilo, aby sa ho zúčastnil a uplatnil na ňom svoje obhajobné práva - prípadne doplnením odvolania a v rámci prednesu konečného návrhu.

Najvyšší súd vzhľadom na uvedené konštatuje, že krajský súd mal splnené všetky zákonné podmienky na vykonanie verejného zasadnutia v neprítomnosti obvineného. Na verejnom pojednávaní odvolací súd nevykonal doplnenie dokazovania, procesným stranám bolo udelené práva na konečné návrhy. Nie je preto naplnený obvineným uplatnený dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. d/ Tr. por.

Uplatnený dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. obvinený odôvodnil iba tým, že súd nesprávne vyhodnotil vykonané dôkazy, keď pripustil ako dôkaz výpoveď svedkyne - matky maloletého dieťaťa, hoci mala byť ovplyvnená antidepresívami a nezaoberal sa jeho platbami exekútorovi. Súd nesprávne dospel k záveru, že obvinený si žiadnym spôsobom neplnil svoju povinnosť platiť výživné.

Skutkové zistenia podriadených súdov dovolací súd nesmie preskúmavať, dopĺňať, alebo meniť, nakoľko mu to zákon nedovoľuje. Obvinený nesprávne právne posúdenie skutku dôvodí iba preto, že výsledok dôkaznej situácie ustálený okresným súdom, s ktorým sa stotožnil krajský súd, z jeho pohľadu mu nevyhovuje.

Najvyšší súd ku skutkovej vete uvedenej v rozsudku prvostupňového súdu konštatuje, že tento skutok v plnom rozsahu napĺňa objektívnu a subjektívnu stránku všetky znaky prečinu zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1, ods. 3 písm. b/, písm. c/ Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. b/ Tr. zák. Z týchto dôvodov nie je naplnený ani dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por.

Najvyšší súd Slovenskej republiky vzhľadom na vyjadrené rozhodol tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.